

Уперте теля

Борис Комар

Саме тоді, як Сергійко заходився ладнати під хатою до своєї ракети вузенькі алюмінієві крильця, з вікна визирнула мама й сказала докірливо:

— Бач, сам так у холодочок сховався, а бичок нехай на сонці печеться!

— Зараз перепну,— буркнув Сергійко.

— Та не забудь і чавунчика з водою переставити.

— Не забуду.

Хлопцеві дуже не хотілося відриватись од роботи. Але що вдієш — треба.

Це його обов'язок — доглядати за телям.

Дбайливо поскладав на призьбу крильця од ракети й попростував до теляти, яке було прип'яте за двором на спориші.

Сонце підбилося високо і так пекло — заледве волосся на голові не присмалювало. На вулиці порожньо, тихо. Лише з-під сусідського тину чути рівномірне рохкання свині. Льюха перекинула під себе казанок з водою, розвалилася в калюжі, від задоволення аж очі мружила.

Теляті й справді було жарко. Воно не паслося, лежало, витягнувши на траві голову, і важко дихало. А над ним гули надокучливі мухи. їм анітрохи не заважала спека.

Сергійко розхитав довгий дубовий прикорінь, витяг його із землі, захопився за припинач.

— Вставай! — гримнув до теляти.

Бичок неквапливо підвівся, потягнувся, здивовано втупив очі у хлопця.

— Чого витріщився? — смикнув за вірвовку Сергійко.— Ходімо в холодок під сарай! І де ти взявся на мою голову...

Та легко сказати — "ходімо"! Теля й не збиралося йти за хлопцем. Мабуть, образилось, що він грубо повівся з ним. Хіба воно знало, що Сергійкові зараз страшенно ніколи, що в нього є важливіша справа, ніж оце водитися з нікчемним телям!

Стояло, дурне, як укопане, з місця не зрушиш.

Тоді Сергійко намотав на руку припинач, дужче смикнув до себе. Але бичок уперся й потяг хлопця в протилежний бік.

— Ти бач, ще й капризує! — обурився Сергійко.— Зараз я тебе приборкаю...

Проте що вже тільки не робив: і сидючи цупив за вірвовку, і лежачи, і навіть прикорінь забив у землю та пробував накручувати на нього припинач, — все одно не зміг подужати бичка.

А сонце, мов нарочито, ще жаркіше пекло-припікало. Сергійко впрів, аж піт котився градом.

— Ну, зажди, бицюро, я тобі покажу!..— розлютився хлопець.

Міцніше намотав на ліву руку вірвовку, у праву взяв прикорінь і підійшов до теляти.

Не встигло воно й оглядітись, як Сергійко з усього розмаху — лусь його прикорнем по спині, лусь!

— Ось тобі, ось, щоб знало як!..

Далі не доказав. Бичок, чи то від болю, чи то від переляку, так кинувся од Сергійка, що трохи йому руку не відірвав. А потім помчав як несамовитий, тягнучи за собою хлопця.

Сергійко спробував було зупинити теля, але куди там — тепер його ніяка сила не могла втримати. Хотів звільнитися од вірьовки, яку необачно накрутив на руку, але також не зміг: вона весь час була натягнута, як струна.

Останнє, чим сподівався вгамувати теля, це ласкавим, ніжним:

— Бицю, бицю, бицю....

Але "биця" вже не вірив у Сергійкову доброту. І ще швидше втікав од хлопця.

Втративши всяку надію зупинити теля, Сергійко усю свою силу й спритність тепер прикладав до того, щоб не відстати від нього, не перечепитись де-небудь. Бо тоді й напавду воно або ж руку відірве, або ж волочитиме по землі скільки захоче.

— Куди ти? — гукали з дворів здивовані сусіди.

Та йому не було часу пояснювати — мчав далі за навіженим телям туди, куди тому заманулося бігти.

Коли б Сергійка потім спитали, де йому довелося тоді побувати, він, мабуть, не зміг би як слід і відповісти. Пам'ятав лише: біг слідом за телям через городи, розкидаючи жовті соняшникові голови, які безжально гамселили в груди, трошив крихті стебла кукурудзи, шорстке листя якої боляче шмагало по обличчю, петляв поміж деревами в саду, плигав через канави й перетинки. Пізніше навіть дивувався, як поперестрибував через них. Зараз нізащо не зумів би.

Погасавши вволю, бичок врешті стомився і сам прибіг у холодок під повітку. Бери й приймай.

Але після всього, що довелося пережити, Сергійка пройняла раптом така образа на теля і жалість до себе, що він не стримався і гірко-гірко заплакав.

Зачувши той плач, з хати вибігла мати.

— Ну, чого ти, чого? Знову з хлопцями побився?

А він ще дужче, ще жалібніше затяг.

— Та хто ж тебе?..— доскіпувалася.

Не перестаючи схлипувати, Сергійко з ненавистю зиркнув на теля, розповів, як воно поглумилося над ним.

— То, кажеш, прикорнем його вдарив? — перепитала мати.

— Угу,— кивнув Сергійко.— Уперлося, не хотіло йти.

Мати скрушно похитала головою:

— Та навіщо ж було бити? Вирвав би травички, показав, то воно за тобою не то в холодок, на край світу пішло б... Бач, ракети вмієш робити, а до цього не додумався...

Вона перехилилася через тин, зірвала трави. А теля, як загледіло в материній руці зелень, підбігло до неї.

Сергійко вже не чекав, поки мати показуватиме, як би воно ішло "на край світу".
Почервонілий, похнюплений, витер на обличчі сльози і поплентався до призьби.